

Občina Ajdovščina

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČAH Z NEVARNIMI SNOVMI

Verzija 2.0

	ORGAN	ODGOVORNA OSEBA	DATUM	PODPIS
IZDELAL	Oddelek za okolje in prostor			
ODOBRIL	Poveljnik CZ	Igor Benko		
SPREJEL	Župan	Tadej Beočanin		
SKRBNIK	Oddelek za okolje in prostor	Jošt Černigoj		

Številka: 842-0002/2013

Datum: December 2014

VSEBINA

1. ZNAČILNOSTI NESREČE	3
1.1. Uvod	3
1.2. Vrste in značilnosti nesreč z nevarnimi snovmi	3
1.3. Verjetnost nastanka verižne reakcije	4
2. OBSEG NAČRTOVANJA	5
2.1. Ravni načrtovanja	5
2.2. Možne posledice nesreče z nevarno snovjo v OA	5
2.3. Načela zaščite, reševanja in pomoči	5
3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	7
3.1. Podmene	7
3.2. Zamisel izvedbe zaščite, reševanja in pomoči	8
3.3. Uporaba načrta	13
4. SILE IN SREDSTVA TER RAZPOLOŽLJIVI VIRI	14
4.1. Izvajalci nalog zaščite, reševanja in pomoči	14
4.2. Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta	16
4.3. Finančna sredstva za izvajanje načrta	16
4.4. Stroški intervencije	17
5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	18
5.1. Zbiranje, obdelava in posredovanje podatkov	18
5.1.1. Opazovanje nevarnosti	19
5.1.2. Informacija o nesreči	19
5.2. Obveščanje in alarmiranje ogroženih ljudi ter izvajalcev nalog	20
5.2.1. Aktiviranje gasilskih enot in obveščanje pristojnih organov	20
5.2.2. Obveščanje pristojnih organov, organizacij in služb	21
5.2.3. Obveščanje javnosti	21
5.2.4. Opozarjanje na preteče nevarnosti	22
5.2.5. Navodilo o alarmiranju	23
6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	25
6.1.1. Aktiviranje sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč	26
6.2. Pomoč v silah in sredstvih ter drugih oblikah pomoči	27
7. UPRAVLJANJE IN VODENJE	28
7.1. Organi in njihove naloge	28
7.2. Operativno vodenje	28
7.2.1. Operativno vodenje zaščite, reševanja in pomoči	28
7.2.2. Vodenje aktivnosti ob nesreči	29
7.3. Finančna pooblastila	31
7.4. Organizacija zvez	31
8. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	33
8.1. Zaščitni ukrepi	33
8.1.1. Radiološka, kemična in biološka zaščita	35
8.2. Naloge zaščite, reševanja in pomoči	36
9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	37
9.1. Napotki za preprečevanje in blažitev posledic nesreč	37
9.2. Rešitve za učinkovito osebno in vzajemno zaščito	38
10. OCENA ŠKODE IN ODPRAVA POSLEDIC	39
11. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	40
12. DODATKI IN PRILOGE K NAČRTU	41

1. ZNAČILNOSTI NESREČE

1.1. Uvod

Načrt zaščite in reševanja ob potresu v občini Ajdovščina je izdelan in usklajen z **državnim in regijskim načrtom** zaščite in reševanja ob potresu, na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS, št. 97/2010), Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. l. RS, št. 24/2012), Oceno ogroženosti občine Ajdovščina, splošno zakonodajo in izvedbenimi predpisi.

Z načrtom zaščite in reševanja se zagotavlja organizirano in usklajeno delovanje za preprečitev nesreč oziroma zmanjšanje njihovih posledic ter čim hitrejšo zagotovitev osnovnih pogojev za življenje ob nesreči.

Pri manjših nesrečah z nevarnimi snovmi gre za dogodek, ki je ušel nadzoru pri opravljanju dejavnosti ali opravljanju s sredstvi za delo ter ravnanju z nevarnimi snovmi med proizvodnjo, predelavo, uporabo, skladiščenjem, pretovarjanjem in prevozom. Nenadzorovano uhajanje nevarne snovi v okolje lahko neposredno ogrozi življenje ali zdravje ljudi in živali oziroma povzroči uničenje ali škodo na premoženju in ima škodljive vplive na okolje.

Nevarne snovi so snovi, ki so strupene, karcinogene, oksidacijske, dražljive, radioaktivne, kužne, eksplozivne, lahko vnetljive ali povzročajo vžig v stiku z drugimi snovmi.

1.2. Vrste in značilnosti nesreč z nevarnimi snovmi

Do nesreč z nevarnimi snovmi prihaja ***v objektih podjetij, zavodov, organizacij in gospodinjstev, na infrastrukturnih komunikacijah (pri transportu) in v naravi (odlaganje nevarnih odpadkov v naravi) ter pri uporabi nevarnih snovi za kmetijske namene (herbicidi in pesticidi).***

Lahko so posledica nehotenega, namernega ali malomarnega dejanja, opustitve ukrepov varstva pri delu ter terorističnega in vojaškega delovanja.

V objektih gre za skladiščenje različnih količin raznih nevarnih snovi, ki ob nesreči povzročajo nevarnost za zdravje in življenje ali kontaminacijo okolja. Praviloma je nevarna snov poznana. Točnih podatkov o vrstah in količinah teh snovi v podjetjih pa zaradi poslovnih tajnosti ni mogoče pridobiti ali pa so zavajajoči.

V OA ni obratov, ki bi proizvajali večje količine nevarnih snovi. Ogroženost torej obstaja pri prevozu, skladiščenju in predelavi teh snovi oz. pri tehnološki porabi take snovi zaradi samega procesa. Med raznimi vrstami nevarnih snovi so najpogostejše zlasti:

- Kisline (solna, žveplena, dušikova, fosforna, očetna in druge),

- Lugji (natrijev, kalijev, amonijev),
- Soli (cianid, kromati, hipoklorit, bakrove soli),
- Elementi (klor, žveplo, argon, dušik),
- Druge anorganske snovi (kalijev karbid),
- Alkoholi (etanol, metanol, glikol, fenoli),
- Estri (butil acetat, etil acetat, metilmetakrilat),
- Topila (triklorometan, metilenklorid, perkloretilen, itd.),
- Naftni derivati (bencin, petrolej, plinsko olje, kurilno olje, mazut, TNP)

Druge snovi organskega izvora (smole, laki, barve, zaščitna sredstva v kmetijstvu)

Pri transportu sta v ospredju cestni in železniški transport nevarnih snovi. Pri tem so znani vrsta in količina ter lastnik nevarne snovi. Največkrat gre za cisterne velikosti 20 do 30 m³ snovi v cestnem prometu oz. večje količine v železniškem.

Pri divjih odlagališčih gre za veliko malomarnost in zlonamerna dejanja praviloma neznanih storilcev in neznanih snovi (največkrat pa izrabljena motorna olja). Največkrat gre za majhne količine – nekaj 200 l sodov, ki lahko ogrožajo okolje zaradi neustreznega uskladiščenja ali dotrajanosti posod.

V največ primerih nesreč gre za tekočine, ki se razlijejo zaradi različnih vzrokov. Pri požarih lahko vžig nevarne snovi, ki povzroči strupen dim povzroči tudi kontaminacijo ozračja, razlitje tekočin nevarne snovi pa kontaminacijo voda, zemljišč in tal. Pri terorističnih dejanjih lahko gre praviloma za usmerjene napade z biološkimi agensi in kemičnimi snovmi. Zato je praviloma ogroženo majhno število znanih ljudi (politiki, znane osebnosti ipd.) in/ali živali (posamezne farme). Lahko pa gre seveda tudi za splošni napad, ki ima za cilj čim večje število žrtev na določenem območju (zastrupitve vodnih zajetij in sistemov, napad na gosteje naseljenem ali interesnem območju ipd.).

Vojaški napad z RKB orožjem (orožje za množično uničenje) lahko prizadene večje ali veliko

število ljudi in živali na določenem območju odvisno od vrste sredstev in količine uporabljene

nevarne snovi ali orožja, od splošnih dejavnikov na območju RKB napada (vremenski pogoji, letni čas, relief, gostota poseljenosti, poslovne prireditve, čas šolanja ipd.).

OA je agrarna občina. S kmetijstvom se v občini ukvarja več delovnih organizacij ter zasebni kmetovalci. V svojem zaščitnem tehnološkem procesu uporabljajo zaščitna sredstva strupene herbicide – pesticide. V kolikor se ne upoštevajo navodila o uporabi zaščitnih sredstev in ukrepov, lahko pride do hudih posledic za posameznika in širšo okolico.

1.3. Verjetnost nastanka verižne reakcije

- Ekološke katastrofe (onesnaženje zraka, voda ali tal)
- Rušenje objektov in komunikaciji po eksplozijah
- Večje prometne nesreče na cesti ali železnici
- Eksplozije plina in drugih eksplozivnih snovi
- Motenje v oskrbi s plinom, električno energijo, naftnimi derivati,...
- Zastrupitve

2. OBSEG NAČRTOVANJA

2.1. Ravni načrtovanja

Temeljni načrt ZRP je občinski načrt razen za primere nesreč z nevarno snovjo na železnici, kjer je temeljni načrt ZRP državni načrt.

Operativne načrte varstva pred nesrečami z nevarno snovjo izdelajo podjetja, zavodi in organizacije, ki proizvajajo, transportirajo, skladiščijo ali uporabljajo nevarne snovi na podlagi zakonodaje s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, varstva pred požari, varstva pri delu in drugih področij.

2.2. Možne posledice nesreče z nevarno snovjo v OA

Najverjetnejše nesreče z nevarno snovjo na območju OA so nezgode z nevarno snovjo v prometu, onesnaženje vode ali zemljišča z nevarno snovjo ter nesreče v delovnem procesu.

Možne posledice tovrstnih nesreč so:

- eksplozije,
- požari,
- zastrupitve,
- kontaminacija tal, pitne vode in ozračja.

V OA ni obratov kemične industrije, možna pa sta vžig in eksplozija plinskih jeklenk in rezervoarjev v podjetju Kurivo, kjer je locirana večja količina utekočinjenega naftnega plina (cca 100 ton plina) in 300 jeklenk. Manjše število jeklenk utekočinjenega naftnega plina se nahajajo še na treh bencinskih servisih na območju mesta Ajdovščina in pri večjem številu manjših ponudnikov na območju OA. Bencinski servis Petrol na Vipavski cesti v Ajdovščini ima tudi 13m³ velik podzemni rezervoar za oskrbo vozil na UNP.

P-2 Definicija nevarne snovi

P-3 Označevanje nevarnih snovi

2.3. Načela zaščite, reševanja in pomoči

Načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev. Pri zaščiti in reševanju je občina dolžna uporabiti najprej svoje sile in sredstva, in le če te ne zadoščajo niti ni zadostno vključevanje sil in sredstev mestnih občin, se vključi v pomoč in reševanje država.

Načelo preventive. Občina v okviru svojih pristojnosti izvaja ukrepe, ki zmanjšujejo posledice, aktivnosti s katerimi spremlja stanje na ogroženem območju.

Načelo pomoči. Ob nesreči je vsak dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih. Vsaka pomoč je načeloma brezplačna.

Načelo javnosti. Občina je dolžna, da v okviru svojih pristojnosti seznani prebivalce z nevarnostjo in kot tudi z ukrepi, ki so predvideni za preprečevanje in odpravljanje posledic nesreč.

Načelo pravice do varstva id nesreči. Po zakonu ima vsak zagotovljeno pravico do varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Tudi pri teh nesrečah ima reševanje človeških življenj prednost pred vsemi drugimi ukrepi.

Načelo obveznega izvajanja odločitev. Vodenje zaščite, reševanja in pomoči temelji na obveznem izvajanju odločitev organov, prisotnih za vodenje Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč.

3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.1. Podmene

Aktivnosti na področju varstva pred nesrečami z nevarnimi snovmi se izvajajo skozi celoten življenjski cikel nesreč z nevarnimi snovmi. Ob manjših dogodkih, kjer zadevo obvladajo posamezniki (lastniki in uporabniki premoženja) oziroma organizacije (izvajalci dejavnosti in lastniki infrastrukture) sami v okviru lastnih sredstev, posredovanje oziroma pomoč sil za zaščito, reševanje in pomoč praviloma ni potrebna. V primeru nesreč, ki presegajo ali bi lahko presegle zmožnost ukrepanja posameznega subjekta, je potrebna intervencija sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Glede na velikost nesreč z nevarnimi snovmi se intervencije izvajajo v različnem obsegu:

- **Manjše nesreče z nevarnimi snovmi** - Rutinske intervencije, katere dnevno rešujejo redne službe (gasilci, policija in reševalci).
- **Srednje nesreče z nevarnimi snovmi** – Intervencije, v katere so vključuje več služb in je nesreča obvladljiva z viri na nivoju občine.
- **Večje nesreče z nevarnimi snovmi** - Za obvladovanje nesreče občinski viri ne zadoščajo in je potrebna širša pomoč sosednjih občin (iz cele regije).
- **Zelo velike nesreče z nevarnimi snovmi** - Sposobnost občine za ukrepanje je omejena, večji del virov se zagotovi iz sosednji občin na območju regije in širše (iz več regij).

Na območju OA se lahko pojavijo nesreče z nevarnimi snovmi predvsem:

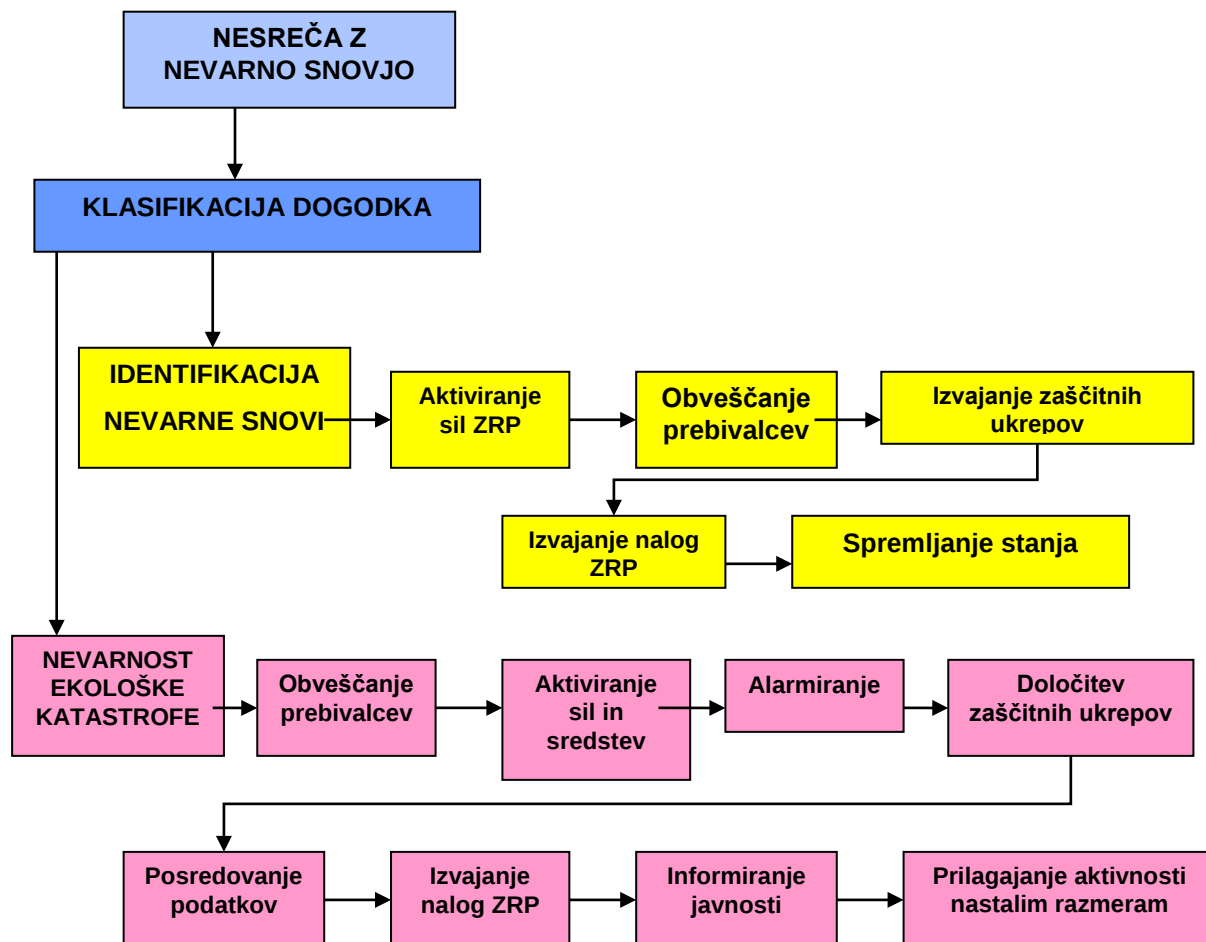
- v naravnem okolju,
- na objektih v bivalnem okolju,
- v industriji in
- na prometnih sredstvih.

Do nesreče z nevarno snovjo ponavadi pride nenadoma-brez predhodnih znakov. Takoj ob nastanku (prijavi) nesreče z nevarno snovjo se začne postopati skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja v OA.

P-1 Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči z nevarno snovjo

3.2. Zamisel izvedbe zaščite, reševanja in pomoči¹

Koncept odziva ob nesreči:

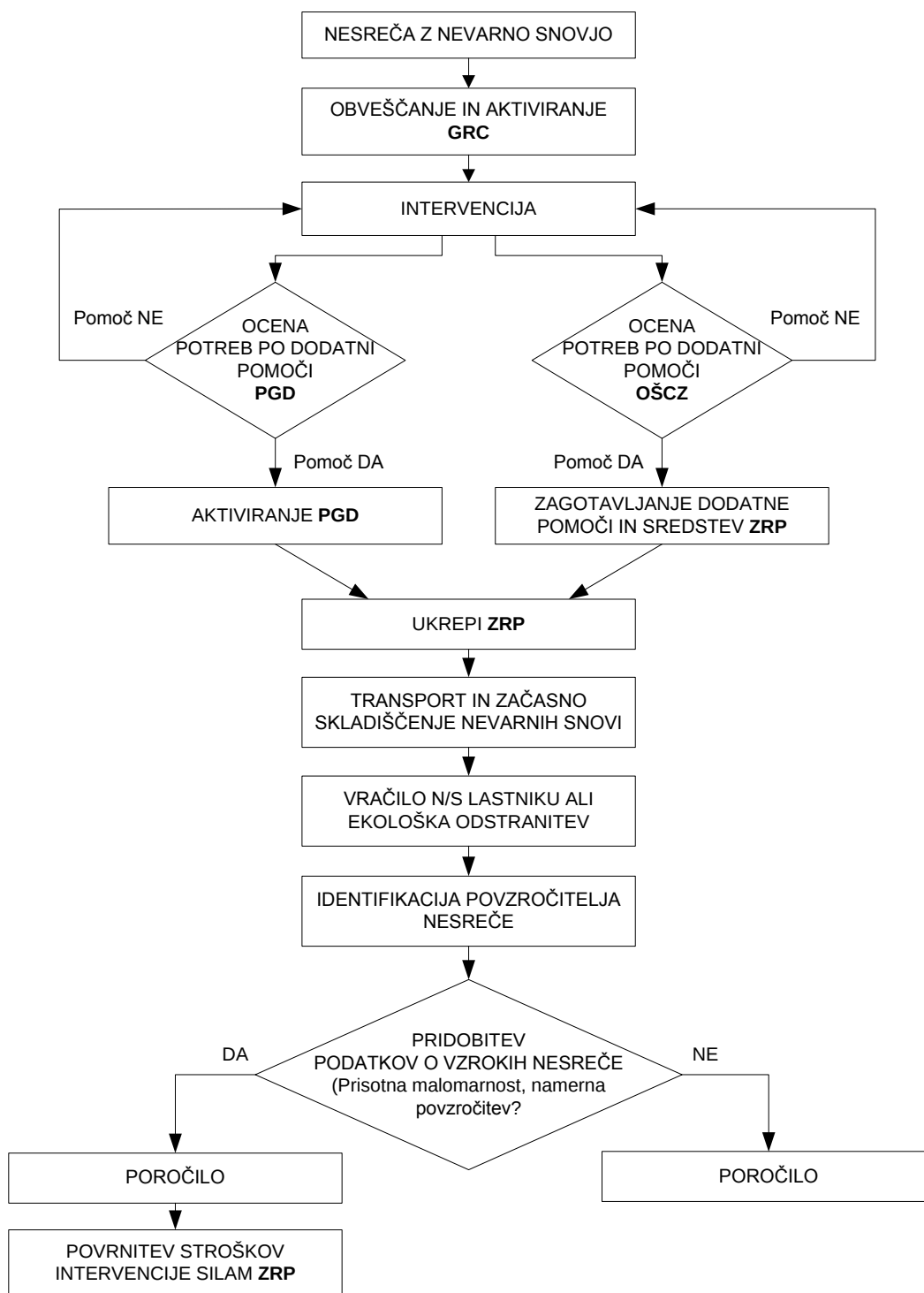

Zamisel izvedbe zaščite in reševanja obsega:

1. Zamisel izvedbe ZRP ob nesrečah z nevarno snovjo,
2. Zamisel izvedbe ob najdbi, razlitju, razsutju nevarnih snovi na črnih odlagališčih,
3. Zamisel izvedbe ZRP ob nesreči v industriji.

¹ Zamisel izvedbe ZRP ob nesreči z nevarno snovjo je podrobneje opisana v poglavju 7.2.2. Vodenje aktivnosti ob nesreči.

Zamisel izvedbe ZRP ob nesrečah z nevarno snovjo:

Regijski center za obveščanje Nova Gorica sprejme obvestilo o nesreči z nevarno snovjo od prijavitelja. Obvesti OKC, GRC Ajdovščina, poveljnika Civilne zaščite, župana in aktivira pristojni Inšpektorat za okolje v okviru MOP – po Načrtu za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja v OA. Na podlagi ocene situacije, ki jo poda vodja intervencije, ReCO izvede potrebno obveščanje in aktiviranje državnih organov, podjetij in zavodov skladno s svojimi načrti (npr. v primeru, da je ogrožen vir pitne vode, aktivira Komunalno stanovanjsko družbo -

upravljaivec vodovodnih sistemov in pooblaščen podjetje za odstranjevanje nevarnih snovi). Odstranitev nevarne snovi in sanacijo odredi inšpektor za okolje. GRC in KSD s svojo opremo in mehanizacijo najprej omejita onesnaževanje, odstranitev nevarne snovi in onesnažene površine pa izvede pooblaščen podjetje. Pooblaščen podjetje poskrbi tudi za odvoz, uničenje in nevtralizacijo nevarne snovi. Poročilo o poteku interventnih del pripravi vodja intervencije, poročilo o sanaciji pa inšpektor za okolje.

GRC in PGD ne smejo prevzeti naslednjih dejanj za ravnanje z nevarnimi snovmi:

- **prevoz,**
- **začasno skladiščenje,**
- **odstranitev in uničenje nevarne snovi.**

Reševalce za primere nesreč z nevarno snovjo iz operativnih gasilskih enot prostovoljnih gasilskih društev, se aktivira, če jih PGD imajo.

Pri nesrečah z nevarno snovjo vodja intervencije za identifikacijo nevarne snovi uporablja ti. **PIRS postopek:**

P – prepoznati,
I – izolirati,
R – rešiti, omejiti,
S – sanirati.

Prepoznati: prisotnost nevarne snovi na mestu nezgode se poskuša ugotoviti z varne razdalje na podlagi vidnih označb, ki jih morajo imeti objekti in prevozna sredstva, ki uporabljajo, prevažajo ali skladiščijo nevarne snovi. Za identifikacijo neznane nevarne snovi se po potrebi aktivira pristojne strokovnjake in inšpekcijske službe.

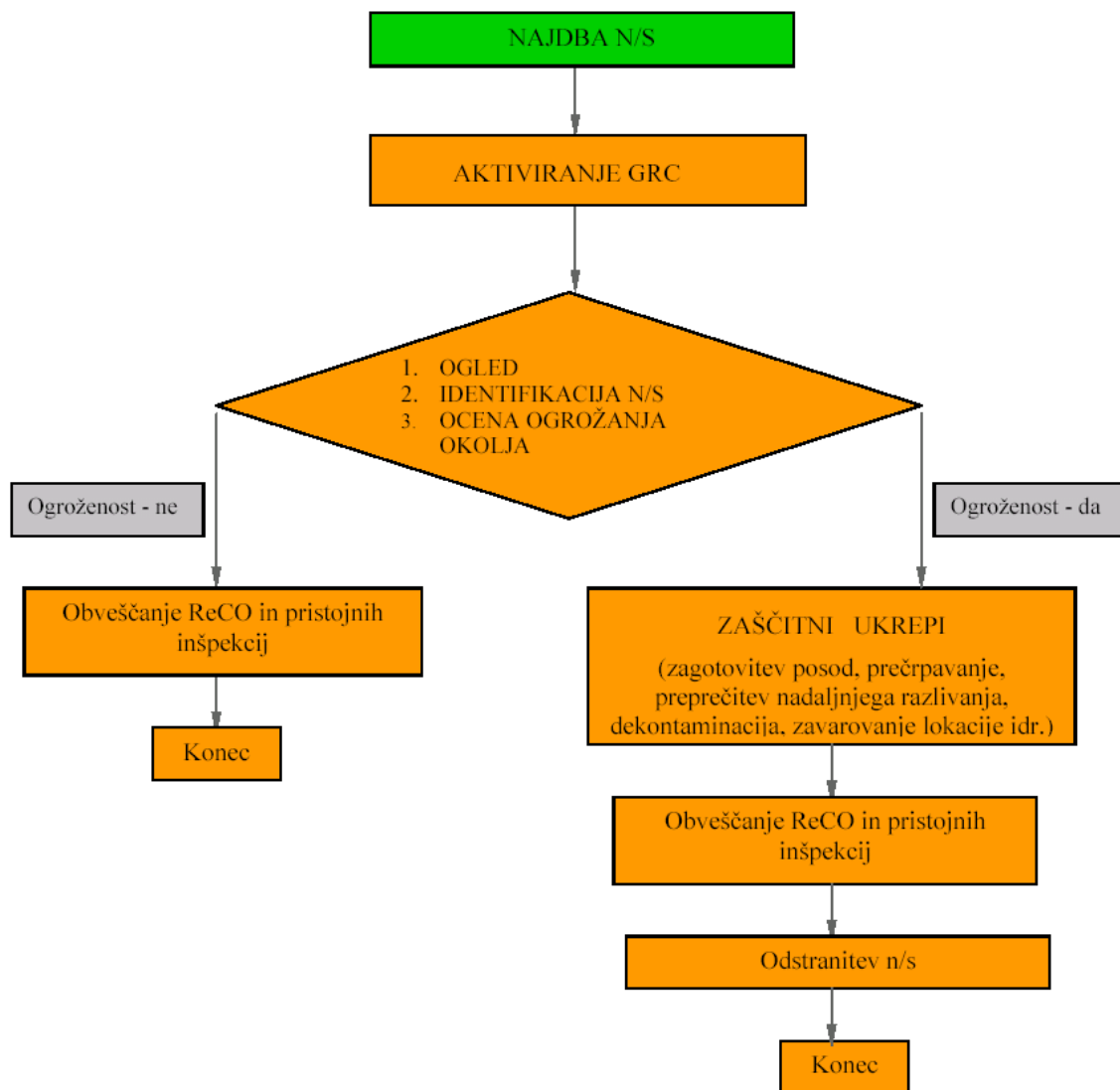
Izolirati: ko je snov prepoznana, se mora iz navodil prebrati, kakšna je ogroženost za okolico in temu primerno izolirati območje v vseh smereh. Pri tem je potrebno sodelovanje z ReCO ter z uporabnikom oz. prevoznikom nevarne snovi. S prizadetega območja je potrebno odstraniti vse vire dodatnih nevarnosti in ga začasno evakuirati.

Rešiti, omejiti: Najprej je potrebno z območja nezgode rešiti ponesrečence. Potrebno jih je prnesti iz območja direktne nevarnosti in jih čim hitreje predati v medicinsko oskrbo. Način omejitve nezgode določi vodja intervencije. Pri tem prvenstveno upošteva smer in hitrost širitve nevarnosti.

Sanirati: Ko se prepreči širjenje, je potrebno območje, ki se je pri nezgodi onesnažilo, sanirati. V največji možni meri se mora vzpostaviti prvotno stanje, kot je bilo pred nezgodo. Pri tem morajo sodelovati še druge službe (inšpektor za varstvo okolja, inšpektor za varstvo pred požarom, komunalno podjetje, cestno podjetje...)

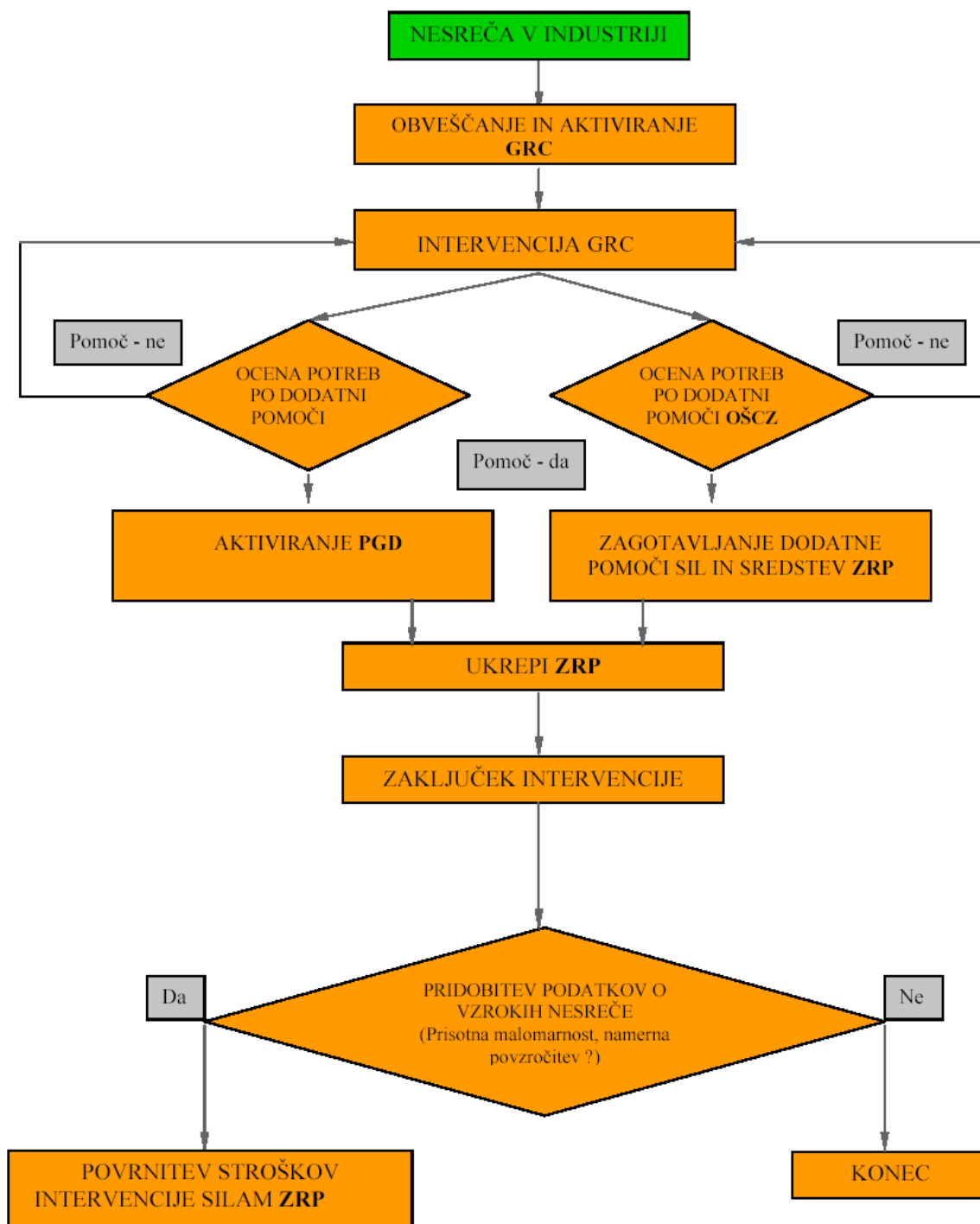
P-4 PIRS postopek

Zamisel izvedbe ob najdbi, razlitju, razsutju nevarnih snovi na črnih odlagališčih

Pri najdbi, razlitju, razsutju nevarnih snovi na črnih odlagališčih sile ZRP OA ne izvajajo nobenih zaščitnih ukrepov. Izvajajo jih gasilske organizacije in pristojne inšpekcijske službe.

Zamisel izvedbe ZRP ob nesreči v industriji

Odgovorni v industrijskem obratu morajo upoštevati merila in ukrepe glede nevarnih snovi skladno z Uredbo o preprečevanju večjih nesreč in zmanjševanju njihovih posledic (Uradni list RS, št. 36/14).

P-24 Uredba o preprečevanju večjih nesreč in zmanjševanju njihovih posledic

3.3. Uporaba načrta

Načrt zaščite in reševanja ob nesrečah z nevarno snovjo predvideva različne nivoje ukrepanja glede na velikost nesreče in se smiselno uporablja tudi pri manjših nesrečah. Organizacijo, obveščanje in aktiviranje ter delovanje gasilskih enot ob nesrečah z nevarno snovjo na območju občine Ajdovščina določa Načrt aktiviranja in obveščanja v občini Ajdovščina.

Ob nesrečah v industriji se načrt ZRP aktivira po prejemu poziva za pomoč, ki ga podjetje posreduje preko ReCO in v primeru, ko nesreča presega okvirje podjetja oz. posledice nesreče ogrožajo tudi okolje izven njega.

Odločitev o aktiviranju Načrta ZRP za primere nesreč z nevarno snovjo sprejme poveljnik Civilne zaščite ali Župan.

4. SILE IN SREDSTVA TER RAZPOLOŽLJIVI VIRI

4.1. Izvajalci nalog zaščite, reševanja in pomoči

Redne službe, ki izvajajo naloge zaščite, reševanja in pomoči so predvsem:

- **Gasilska javna služba**

Izvajalci gasilske javne službe izvajajo naloge gašenja in reševanja ob požarih ter druge naloge zaščite, reševanja in pomoči, za katere so opremljeni in usposobljeni. Osrednja enota za gašenje in reševanje ob požarih in osrednja splošno-reševalna enota za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči v občini Ajdovščina je Gasilsko reševalni center (GRC). Gasilsko službo na območju občine izvajajo Gasilsko reševalni center Ajdovščina in gasilske enote prostovoljnih gasilskih društev Ajdovščina, Col, Selo in Šmarje.

- **Javna zdravstvena služba**

Izvajalci javne zdravstvene službe zagotavljajo nujno medicinsko pomoč, reševalno službo in zdravstveno varstvo ob posebnih pogojih ter pri reševanju v primeru nesreč ter druge naloge iz svoje pristojnosti.

Osrednja enota za prvo medicinsko pomoč na območju občine je Zdravstveni dom Ajdovščina, ki zagotavlja službo nujne medicinske pomoči (NMP).

- **Policija**

Policija zagotavlja javni red in mir ter varnost ob nesrečah na ogroženih in prizadetih območjih ter druge naloge iz svoje pristojnosti. Predvsem pa policija zavaruje območje nesreče, omogoča interveniranje intervencijskim enotam, odkriva in preiskuje kazniva dejanja in prekrške povezane z nesrečo, identificira osebe in trupla, išče pogrešane osebe ter preiskuje vzroke nesreče.

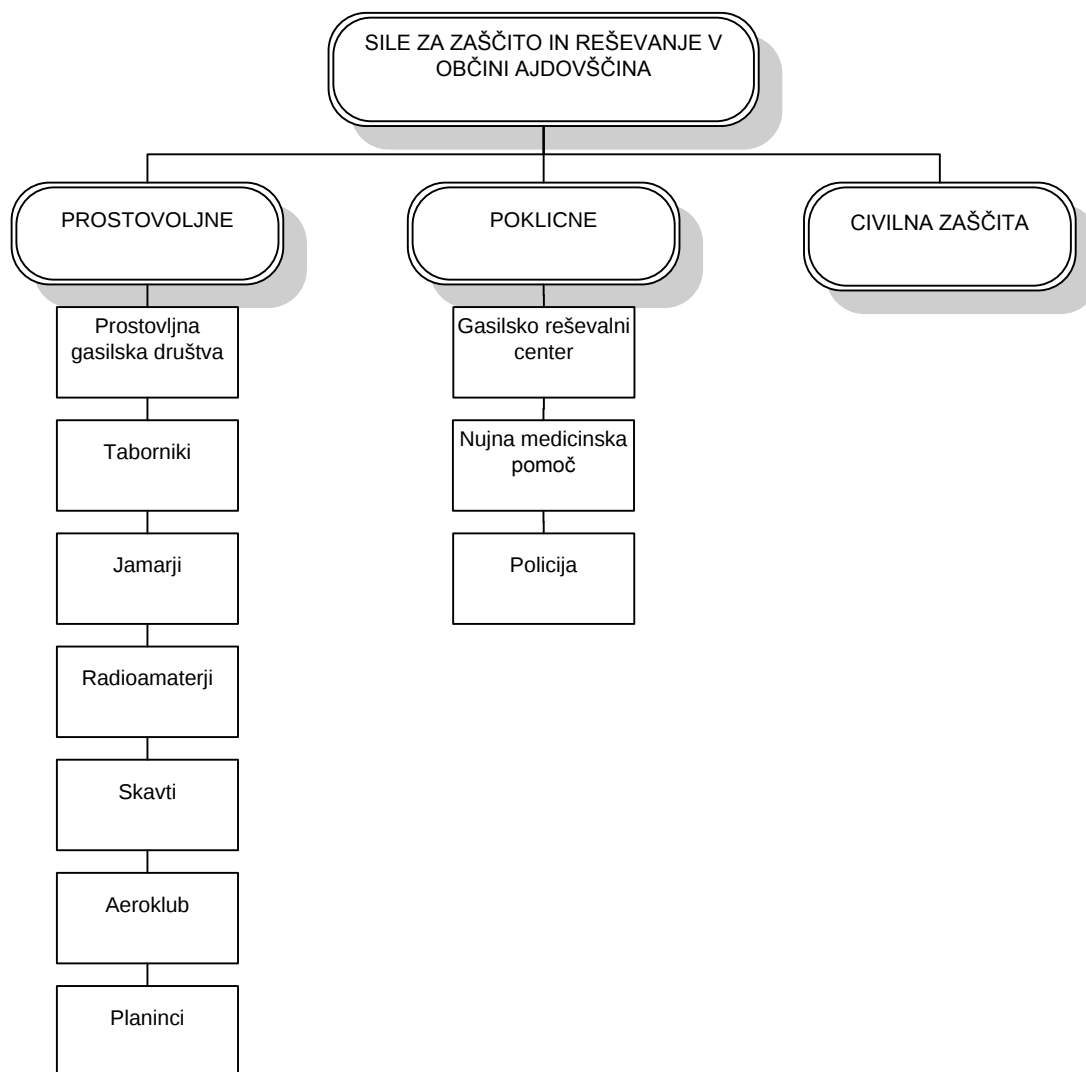
Izvajanje policijskih nalog zagotavlja Policijska postaja Ajdovščina.

Poleg tega izvajajo naloge s področja ZRP tudi naslednja **društva** :

- Jamarsko društvo Danilo Remškar Ajdovščina,
- Taborniki Rod Mladi Bori Ajdovščina,
- Skavti STEG Ajdovščina – Šturje 1,
- Radioklub Ajdovščina,
- Aeroklub Josip Križaj,
- Gorsko reševalna zveza Slovenije, Postaja Tolmin, Skupina Ajdovščina,
- Planinsko društvo Ajdovščina,
- Planinsko društvo Križna Gora.

P-20 Društva s področja ZRP

P-21 Gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki se vključujejo v sistem ZRP glede na dejavnost, ki jo opravljajo

Občina:

Župan in občinska uprava.

Župan:

- vodi zaščito, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic;
- odloča o uporabi sredstev proračuna;
- odloča o uporabi sredstev proračuna za pomoč prizadetim pri ustvarjanju osnovnih življenjskih razmer;
- zagotavlja finančna sredstva za obnovo pripravljenosti;
- razglša nevarnost naravnih in drugih nesreč;
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

P– 5 Seznam odgovornih oseb občine

P– 6 Seznam delavcev za ZRP v občini

Občinske sile za zaščito in reševanje in organi Civilne zaščite (CZ):

- poveljnik CZ,
- namestnik poveljnika CZ,
- štab CZ.

Poveljnik CZ:

- vodi operativno-strokovno delo pripadnikov Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč iz občinske pristojnosti;
- obvešča župana o posledicah in stanju na prizadetem območju ter daje mnenja in predloge v zvezi z zaščito, reševanjem, pomočjo ter odpravljanjem posledic nesreče;
- pripravi končno poročilo o nesreči in ga predlaga v sprejem občinskemu svetu;
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

P-7	Podatki o poveljniku CZ in njegovem namestniku
P- 8	Seznam članov občinskega štaba CZ
P- 9	Podatki o GRC in PGD
P-10	Seznam humanitarnih organizacij (Rdeči križ, Karitas)
P-11	Pregled centrov za socialno delo
P-12	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-13	Pregled veterinarskih organizacij

4.2. Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta

Izvajalci nalog zaščite, reševanja in pomoči uporabljajo za izvajanje nalog iz svoje pristojnosti lastno opremo in opremo, ki jo imajo za te namene v uporabi. Za izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči se lahko uporabi oprema in sredstva v občinskih skladiščih civilne zaščite.

Sredstva pomoči (živila, pitna voda, zdravila,...), ki so namenjena brezplačni razdelitvi ogroženemu prebivalstvu se zagotovi na podlagi seznamov opreme in sredstev gospodarskih družb, javnih zavodov in drugih organizacij.

4.3. Finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva potrebna za izvajanje načrta se zagotavljajo v okviru proračuna občine Ajdovščina na področjih

- Obramba in ukrepi ob izrednih dogodkih
- Intervencijski programi in obveznosti

na funkcionalnih namenih gasilstvo ter zaščita in reševanje.

Načrtujejo se sredstva predvsem za:

- stroške operativnega delovanja,
- stroške usposabljanj, izobraževanj, preverjanj in vaj,
- stroške nakupa in vzdrževanja opreme.

Dodatna sredstva za financiranje izdatkov za odpravo posledic nesreč, do zagotovitve osnovnih pogojev za življenje, se v skladu s predpisanim postopkom zagotovi iz sredstev proračunske rezerve.

Stroške za izvajanje dejavnosti organov državne uprave in dejavnosti javnih služb krijejo organizacije same iz sredstev za izvajanje omenjenih dejavnosti.

4.4. Stroški intervencije

Stroške ukrepanja ter zaščitnih in reševalnih intervencij je dolžan kriti povzročitelj nesreče, v kolikor je nesrečo ali ogroženost povzročil namenoma ali iz velike malomarnosti (po ugotovitvah pristojnih inšpekcij).

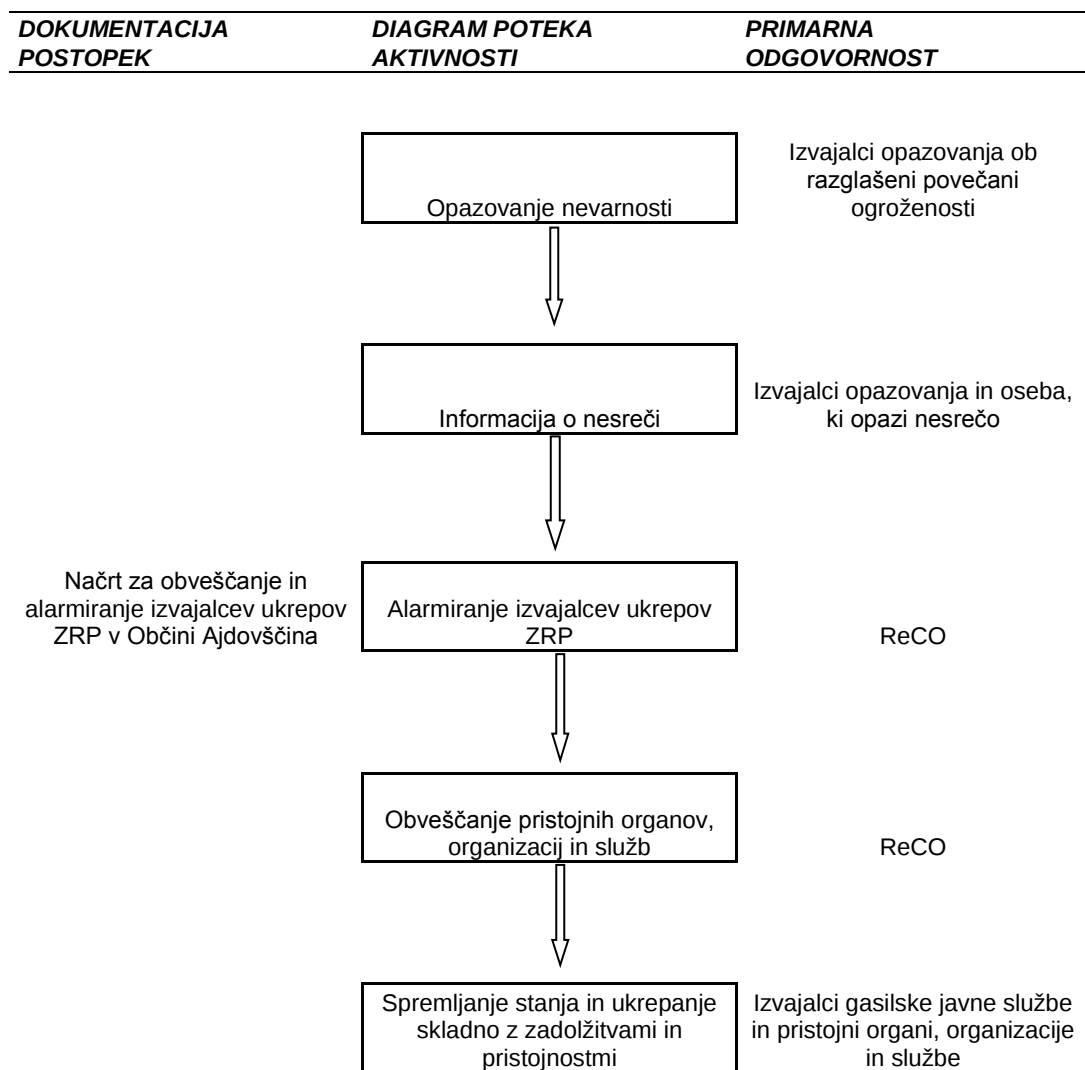
Sile za zaščito, reševanje in pomoč, ki so sodelovale na intervenciji, posredujejo podatke o stroških, ki so jih imele na intervenciji, občini, da zbere celotne stroške intervencije.

Če povzročitelj ni znan, se krijejo stroški zaščite, reševanja in pomoči iz občinskega proračuna, sredstev proračunske rezerve in dodatnih sredstev, ki jih za to odobri Občinski svet.

V kolikor je povzročitelj znan, se posreduje zahtevek za plačilo stroškov intervencije povzročitelju oziroma stroške od njega izterja.

5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

5.1. Zbiranje, obdelava in posredovanje podatkov

5.1.1. Opazovanje nevarnosti

Opazovanje nevarnosti izvajajo državne enote in službe, ki jih vodi intervencije ali poveljnik zahtevata preko ReCO. Pri tem gre predvsem za spremljanje razširjanja plinov in aerosolov v ozračje zaradi vremenskih in drugih pogojev.

Identifikacijo nevarne snovi v podjetju, kjer je prišlo do nesreče opravi vodja gasilske intervencije v sodelovanju z odgovornimi osebami podjetja.

Identifikacijo nevarne snovi na odprtem območju opravi vodja gasilske intervencije. Če identifikacija ni mogoča se aktivira Zavod za zdravstveno varstvo Nova Gorica za izvedbo vzorčenja snovi. Če tudi ni mogoče ali pa še vedno ni identifikacije nevarne snovi se o tem obvesti ReCO in zahteva pomoč.

5.1.2. Informacija o nesreči

Informacijo o nesreči oziroma nevarnosti je dolžan sporočiti vsakdo, ki jo je opazil ali izvedel zanjo.

Informacijo sprejme ReCO od izvajalcev opazovanja ob razglasu povečane ogroženosti oziroma od katerekoli osebe, ki opazi nesrečo. V kolikor informacijo o nesreči sprejme drug organ oziroma izvajalec gasilske službe, jo je dolžan takoj posredovati ReCO.

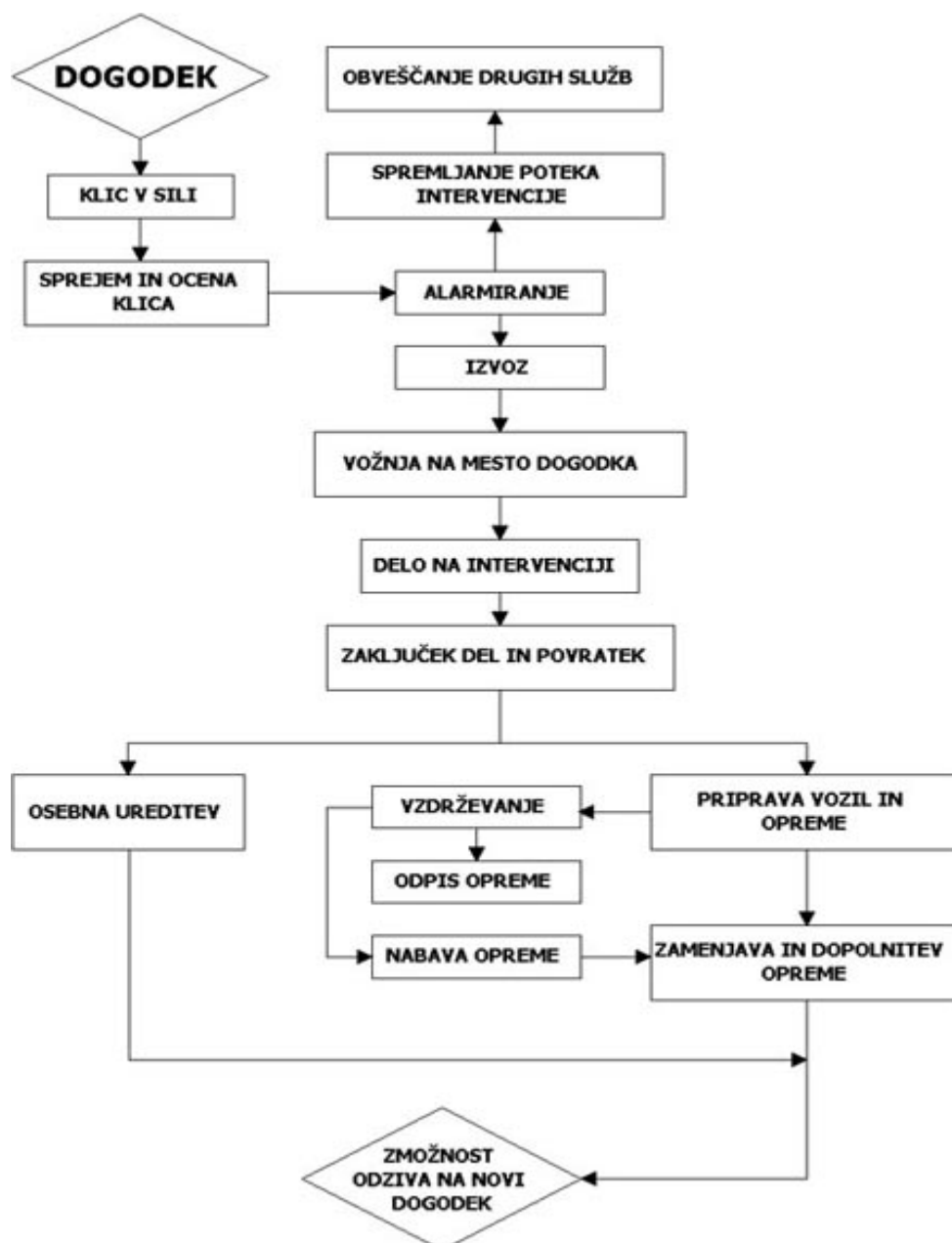
Načrt za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja OA
--

5.2. Obveščanje in alarmiranje ogroženih ljudi ter izvajalcev nalog

5.2.1. Aktiviranje gasilskih enot in obveščanje pristojnih organov

ReCO po prejemu obvestila o nesreči z nevarno snovjo, o RKB kontaminaciji, o nevarni snovi na črnih odlagališčih oz. v naravi in o nesreči z nevarno snovjo v industriji, takoj pristopi k aktiviranju gasilskih enot v skladu z Načrtom za obveščanje in aktiviranje gasilskih enot v OA ter obvesti policijo (OKC PU).

GRC- shema poteka intervencije

5.2.2. Obveščanje pristojnih organov, organizacij in služb

ReCO o nesreči obvešča organe, organizacije, podjetja in zavode po svojih načrtih.

Če se je nesreča razvila do te meje, da ogroža prebivalce in širše območje občine Ajdovščina - **velika nesreča**, se obvesti o razmerah:

- **Poveljnika CZ,**
- **Župana.**

Na zahtevo vodje intervencije ReCO obvešča tudi inšpekcijske službe in izvajalce javnih služb, če se ugotovi, da so potrebne na kraju nesreče.

Načrt za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja OA

5.2.3. Obveščanje javnosti

I. Obveščanje javnosti ob razglasu ogroženosti

Obvestila se prilagaja konkretni situaciji in zajemajo predvsem informacijo o :

- razglasu ogroženosti,
- o nevarnostih za ljudi, premoženje in okolje,
- uveljavljenih preventivnih ukrepov,
- preventivnih samozaščitnih ukrepov občanov in ravnanju ob opazanju nesreče.

II. Obveščanje javnosti ob večji nesreči

Obveščanje širše javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči se organizira, v kolikor nesreča traja daljši čas. Odločitev o tem sprejme Poveljnik CZ. Občinski štab CZ vodi informacijsko dejavnost ter:

- organizira in vodi tiskovno središče,
- organizira in vodi novinarske konference,
- pripravlja skupna sporočila za javnost,
- spremlja poročanje domačih in tujih medijev in pripravlja izvlečke.

Po večji nesreči javnost obvešča PCZ v sodelovanju z vodjo intervencije. Pred posredovanjem obvestil javnosti morajo posamezni državni organi in službe medsebojno uskladiti sporočila. Ob nesreči se za takojšnje posredovanje nujnih sporočil in navodil občinskih organov za javnost uporabijo elektronski mediji. Vsa sporočila in navodila občanom se posredujejo tudi vsem ostalim medijem.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v občilih, ki so po 25. členu Zakona o medijih (Ur. l. RS, št. 35/2001) in Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami dolžna na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja

ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države. V takih primerih se sporočilo najprej pošlje na ReCO, ki po svoji liniji poskrbi za takojšnjo objavo pri:

- ♦ Slovenski tiskovni agenciji (STA),
- ♦ Radiu Slovenija - I. in II. program,
- ♦ Televiziji Slovenija - I. in II. program.

Lokalnim sredstvom obveščanja podatke posreduje občina.

P-22 Seznam lokalnih medijev

5.2.4. Opozarjanje na preteče nevarnosti

O pretečih nevarnostih in v primeru, ko je treba nujno evakuirati prebivalce iz ogroženega območja ali zgradbe, o opozarjanju in obveščanju ogroženih in prizadetih prebivalcev odloča vodja intervencije ali PCZ.

Izvajanje opozarjanja in obveščanja:

<i>Način obveščanja</i>	<i>Izvajalec</i>	<i>Opomba</i>
preko zvočnikov na intervencijskih vozilih	gasilci, policija	
preko megafonov iz gasilskih vozil	gasilci	
obvestila preko elektronskih medijev	ReCO, gasilci	zahtevo ReCO posreduje vodja intervencije

Ob večji nesreči, ko se v izvajanje zaščite, reševanja in pomoči vključijo občinski organi, je za opozarjanje in obveščanje odgovorna OA. Občinski organi, ki vodijo in izvajajo zaščito, reševanje in pomoč (župan, poveljnik CZ), v ta namen vzpostavijo neposreden stik in redno komuniciranje s prebivalci, da bi dosegli ustrezno zaupanje in odzivanje na njihove odločitve. S tem namenom občina ogroženim prebivalcem redno posreduje informacije, ki jih prilagaja konkretni situaciji, in sicer:

- o razmerah na prizadetem območju,
- o nevarnostih za ljudi, premoženje in okolje,
- o tem, kaj se dogaja s poškodovanimi,
- kako dolgo bo trajal težaven položaj,
- kakšno pomoč lahko pričakujejo in kdaj bo prispela,
- načinu izvajanja osebne in vzajemne zaščite,
- kako naj sodelujejo z občinskimi organi in organi reševanja pri odpravljanju posledic,
- kje lahko dobijo dodatne informacije,
- in o drugem.

Te informacije občina posreduje preko javnih medijev in na druge, krajevno običajne načine. Za dodatne informacije lahko objavi posebno telefonsko številko svetovalne službe.

AKTIVNOST	IZVAJALEC	OPOMBE
priprava obvestila	OŠCZ	
odgovornost za obvestilo	PCZ	
pošiljanje obvestila	OŠCZ	

P-1 Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči z nevarno snovjo

5.2.5. Navodilo o alarmiranju

Znak za alarmiranje se uporablja v sledečih primerih:

- znak za **opozorilo (svarilo) na nevarnost** se lahko uporabi za napoved bližajoče se nevarnosti nesreče;
- znak za **preplah oziroma neposredno nevarnost** se lahko uporabi ob nevarnosti, ki neposredno ogroža življenje ali zdravje ljudi in živali ter premoženje in kulturno dediščino v posameznem naselju ali na širšem poseljenem območju.
- znak za **prenehanje nevarnosti** se obvezno uporabi po prenehanju nevarnosti, zaradi katere je bil dan znak za preplah oziroma neposredno nevarnost.

Uporabo znakov za alarmiranje lahko ukažejo :

- vodja intervencije,
- poveljnik CZ,
- Uprava RS za zaščito in reševanje, Izpostava Nova Gorica.

Pristojni svoj ukaz prenesejo ReCO. V ukazu določijo :

- kateri znak za alarmiranje, naj uporabi,
- razlog za uporabo znaka za alarmiranje,
- navodilo za ravnanje prebivalcev.

AKTIVNOST	IZVAJALEC	OPOMBE
odločitev o alarmiranju	vodja intervencije, poveljnik CZ, URSZR	
izvajanje alarmiranja	ReCO	

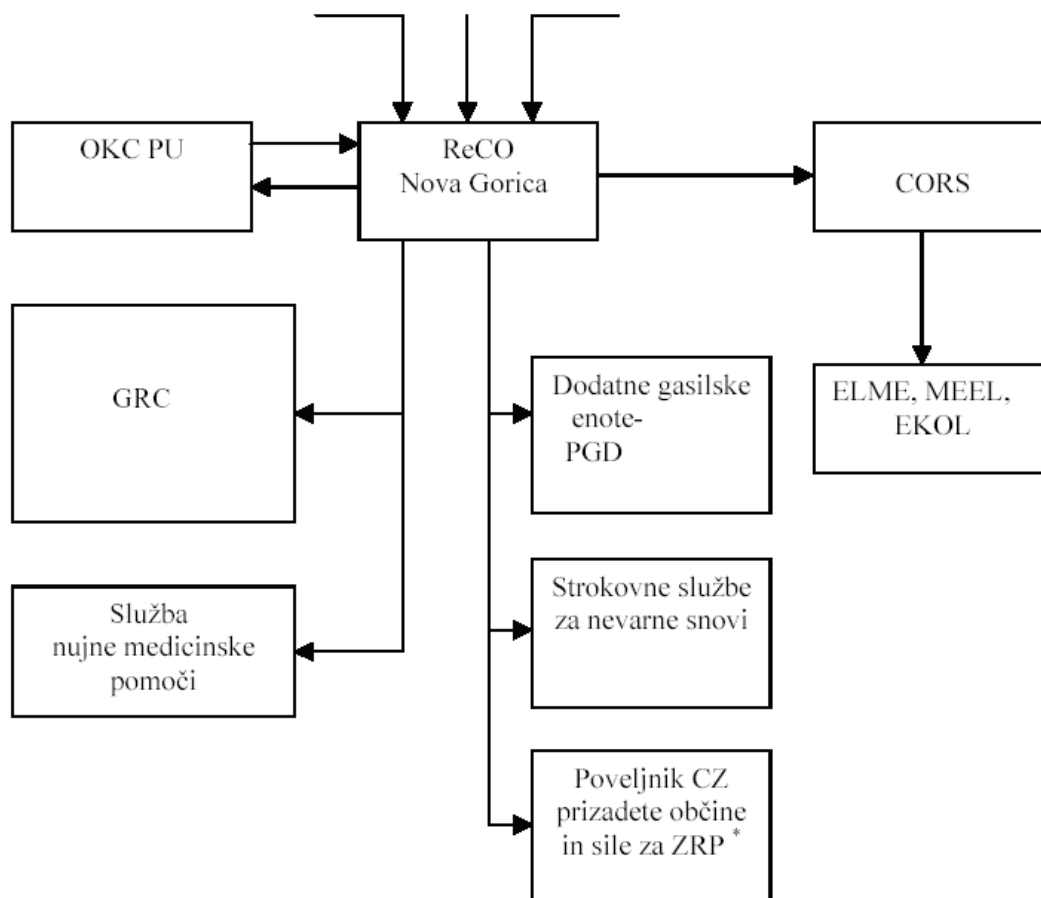
O vsakem proženju siren javnega alarmiranja ReCO obvestiti CORS. Preko radia, televizije ali na druge predvidene načine obvesti prebivalce na ogroženem območju o nevarnosti ter jim posreduje napotke za osebno in vzajemno zaščito. ReCO posreduje navodilo v objavo javnim medijem po svojem načrtu.

Po prenehanju nevarnosti je tisti, ki je izdal zahtevo za uporabo znaka za alarmiranje, dolžan ReCO:

- izdati zahtevo za uporabo znaka "prenehanje nevarnosti",
- izdelati navodilo za nadaljnje ravnanje prebivalcev.

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1. Aktiviranje organov vodenja ter sil in sredstev

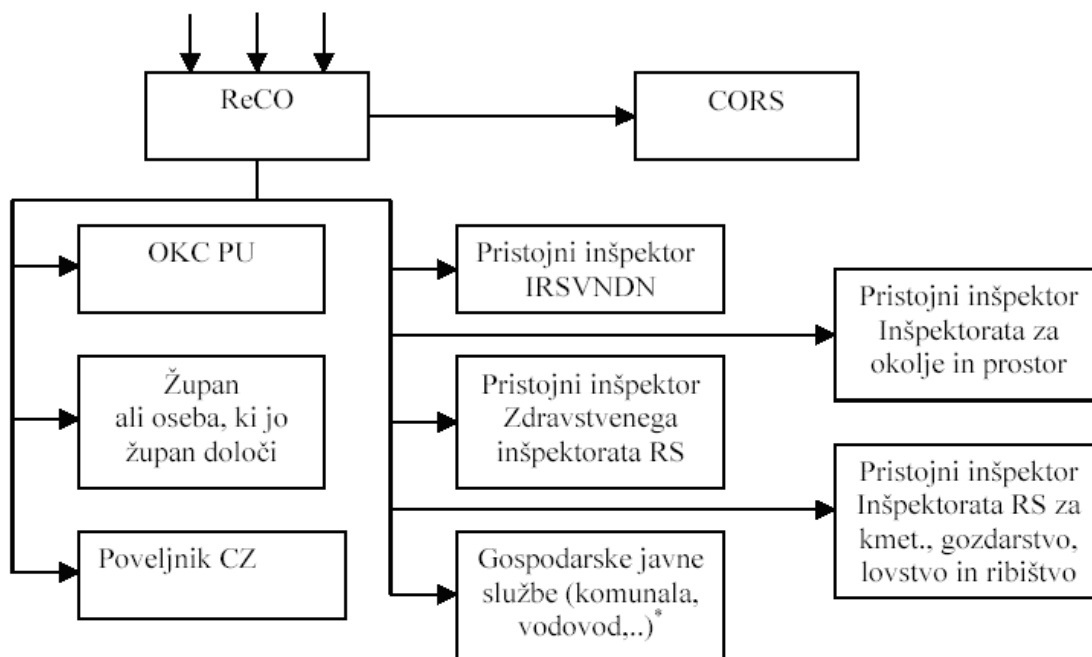

* v primeru ogrožanja ljudi, živali

Shema: Aktiviranje pristojnih enot in služb

Če GRC ne prepozna nevarne snovi, se preko CORS zaprosi za dodatno pomoč pri identifikaciji državne laboratorije ELME, MEEL in EKOL.

Z obveščanjem pristojnih organov se začne takoj, ko vodja intervencije z mesta dogodka oziroma nesreče potrdi, da gre za nesrečo z nevarno snovjo. Obveščanje poteka po spodnji shemi.

* obvezno obveščati, če je dogodek (nesreča) v bližini vodnega zajetja

Shema: Obveščanje pristojnih organov

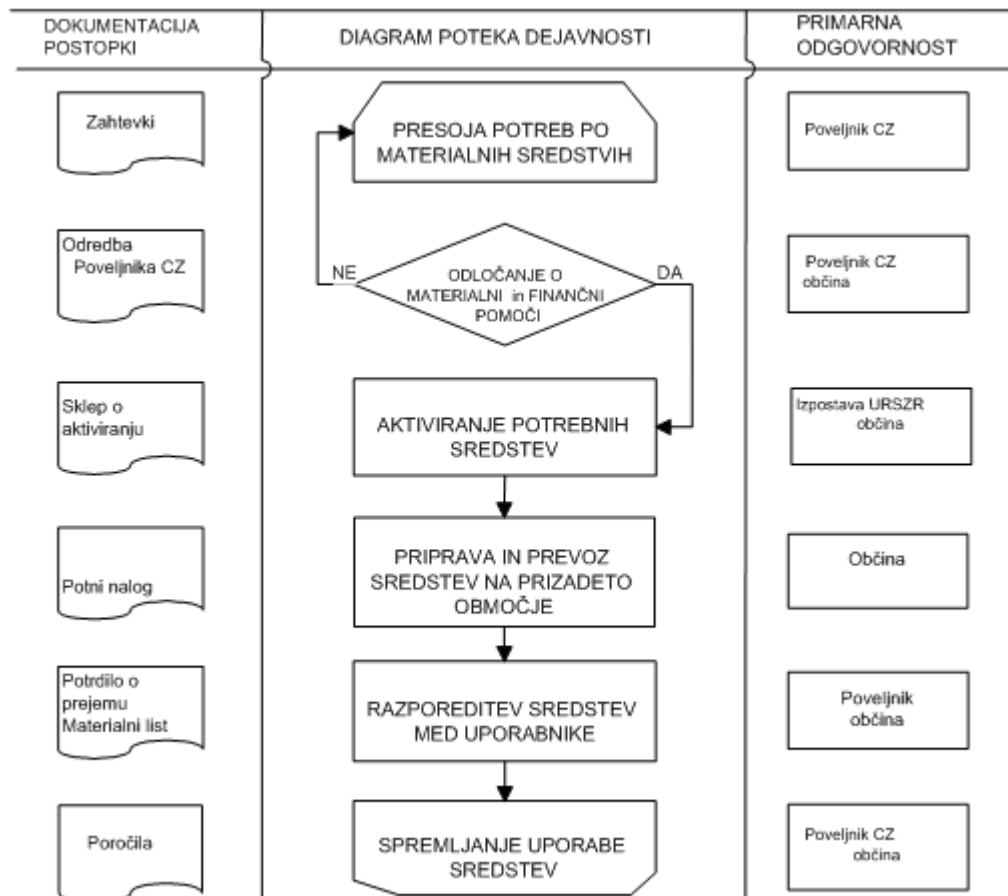
Načrt za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja OA

6.1.1. Aktiviranje sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč

Če se pri presoji in po prvih poročilih iz terena izkaže, da so za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči potrebne sile in sredstva za zaščito, reševanje in pomoč OA, poveljnik CZ odredi njihovo aktiviranje. Načini aktiviranja:

1. telefon (žični, GSM),
2. samosklic OŠCZ,
3. pozivniki (ZARE),
4. javno alarmiranje,
5. kurirji CZ.

6.2. Pomoč v silah in sredstvih ter drugih oblikah pomoči

Glede na pretekle izkušnje glede pojava nesreč z nevarno snovjo v občini Ajdovščina, lahko trdimo, da je moč nesrečo obvladati z razpoložljivimi silami in sredstvi za ukrepanje, s katerimi razpolagajo gasilske organizacije in občina. V kolikor bi vseeno prišlo do katastrofalne nesreče, se zaprosi za pomoč:

- 1) sosednje občine,
- 2) občine sosednjih regij (oz. državna pomoč) in
- 3) sosednje države (mednarodna pomoč).

Pomoč lahko glede na potrebe obsega:

- storitve strokovnjakov, reševalnih enot in služb,
- zaščitno in reševalno opremo,
- materialno pomoč.

7. UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1. Organi in njihove naloge

Organi upravljanja in vodenja varstva pred nesrečami v OA so:

- **Občinski svet** ureja in sprejema akte povezane z varstvom pred naravnimi in drugimi nesrečami na območju OA.
- **Župan** vodi zaščito, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic nesreč. Župan imenuje poveljnika Civilne zaščite za operativno-strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči ob nesrečah.
- **Organi občinske uprave** opravljajo naloge za potrebe varstva pred nesrečami glede na svoje delovno področje oziroma svoje pristojnosti. V času nesreč nudijo organi občinske uprave podporo organom vodenja in silam za zaščito, reševanje in pomoč pri izvajanju zaščitnih ukrepov ter reševanju in pomoči.

7.2. Operativno vodenje

7.2.1. Operativno vodenje zaščite, reševanja in pomoči

Operativno vodenje zaščite, reševanja in pomoči v OA izvajajo:

- **Poveljnik civilne zaščite (PCZ)** operativno-strokovno vodi zaščito, reševanje in pomoč ob nesrečah. Namestnik PCZ ima v času odsotnosti PCZ vse pristojnosti PCZ in je za svoje delo odgovoren Županu.
- **Štab civilne zaščite** nudi strokovno pomoč pri vodenju ter opravlja druge operativno-strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči.
- **Vodja intervencije** je praviloma vodja gasilske enote, na območju katere je nesreča nastala, v kolikor ni drugače določeno v načrtih zaščite in reševanja oziroma ne določi drugače poveljnik Civilne zaščite. V kolikor na intervenciji sodeluje več različnih enot (gasilci, reševalci, policija,..) vodijo te enote samostojno njihovi vodje v skladu s pravili stroke in predpisi ter se oblikuje vodstvo intervencije. Vodja intervencije oziroma vodstvo intervencije vodi intervencijo v skladu z usmeritvami poveljnika CZ.

V gospodarski družbi, zavodu ali drugi organizaciji vodi zaščito, reševanje in pomoč organ upravljanja, ki za neposredno operativno-strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči imenuje poveljnika civilne zaščite.

V občini vodi zaščito, reševanje in pomoč župan, ki za operativno-strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči imenuje poveljnika Civilne zaščite občine.

Štabi civilne zaščite nudijo strokovno pomoč pri vodenju. Za usklajevanje aktivnosti med organizacijami z različnimi pristojnostmi se oblikujejo krizni štabi. OŠCZ organizira svoje delo na osnovni lokaciji v upravni stavbi OA.

PCZ mora ob nesreči čim prej vzpostaviti pregled nad stanjem na prizadetem območju, oceniti predvideni razvoj situacije, zagotoviti takojšnje ukrepanje z zagotovitvijo nujne reševalne pomoči. V tem pogledu tesno sodeluje z vodjo intervencije. Nato pa se osredotoči na izdelavo strategije ukrepanja za zagotovitev osnovnih pogojev za življenje, ki zajema določitev prednostnih nalog, človeške in materialne vire, operativne rešitve izvedbe zahtevnejših nalog, ter nosilce koordinacije.

OŠCZ zagotavlja potrebno logistično podporo reševalnim silam: zagotavljanje zvez, opreme, materialov, transporta, informacijske podpore, prehrane, zdravstvenega in drugega varstva.

Pri posredovanju ob nesrečah z nevarnimi snovmi na območju OA, GRC in PGD ne smejo prevzeti naslednjih dejanj za ravnanje z nevarnimi snovmi:

- prevoz,
- začasno skladiščenje,
- odstranitev in uničenje nevarne snovi.

7.2.2. Vodenje aktivnosti ob nesreči

Ob nesrečah z nevarnimi snovmi

Pri tem so mišljene nesreče z nevarno snovjo manjšega obsega v cestnem in železniškem prometu, v stanovanjskih in drugih objektih neindustrijskega značaja ipd. Način in obseg ukrepanja se loči glede na obseg nesreče in sicer:

1. dogodek – ko gasilska služba obvladuje situacijo,
2. nesreča – ko gasilci potrebuje pomoč poveljnika CZ in občinskih sil za ZRP,

Ob prispelem obvestilu v ReCO o nesreči z nevarno snovjo na območju OA, le ta o tem obvesti GRC, ki takoj intervenira s svojimi razpoložljivimi potenciali, opravi vpogled v nastalo situacijo, jo na hitro oceni ter o svojih ugotovitvah obvesti ReCO.

DOGODEK - OSNOVNA INTERVENCIJA

Če vodja intervencije GRC oceni, da ne potrebuje dodatne pomoči v sredstvih in delovni sili in da bo s svojimi silami uspel zagotoviti reševanje ob nesreči z nevarno snovjo, le-to stori, o svoji odločitvi pa obvesti ReCO.

NESREČA - RAZŠIRJENA INTERVENCIJA

Če vodja intervencije GRC oceni, da bo potreboval pomoč, o tem obvesti ReCO, ki izvede obveščanje odgovornih oseb v OA (poveljnik CZ in župan). V tem primeru ReCO po posvetu s prvim, ki se je odzval in če je vodja intervencije zahteval takojšnjo pomoč

dodatnih reševalcev, lahko takoj in prednostno aktivira tudi operativce – reševalce za primere nesreč z nevarno snovjo iz operativnih gasilskih enot prostovoljnih gasilskih društev, **v kolikor jih PGD imajo.**

V primeru znanega lastnika in če je ugotovljena namerna povzročitev nesreče ali povzročitev iz malomarnosti je potrebno stroške intervencije izterjati, v primeru neznanega povzročitelja in ob nekrivdnih vzrokih za nesrečo, pa jih OA krije po subsidiarni odgovornosti oz. terja povrnitev stroškov intervencij od republiških javnih služb na področju ravnanja z odpadki (25. člen Zakona o varstvu okolja (UL RS št. 39/06)).

Ukrepanje ob radiološki, kemični, biološki kontaminaciji

Vodenje aktivnosti ob RKB kontaminaciji vodijo vodja gasilske intervencije, poveljnik CZ s štabom CZ odvisno od obsega, situacije in razmer nesreče ter virov ogrožanja. Ob veliki RKB kontaminaciji vodenje prevzame poveljnik CZ po posvetu z vodjo gasilske intervencije.

Poveljnik CZ zagotovi izvedbo začetnih aktivnosti, kot so: ugotavljanje parametrov in posledic nesreče, ugotavljanje ogroženosti, triaža možnih ukrepov, hierarhično povezovanje. V nadaljevanju odloča o izvajanju ukrepov ZRP ter aktiviranju sil in sredstev.

Ukrepanje ob najdbi, razlitju ali razsutju neustrežno uskladiščenih in zavarovanih neznanih nevarnih snovi na črnih odlagališčih

1. Po odkritju – najdbi nevarne snovi ReCO obvesti GRC, ki opravi ogled (laično identifikacijo), oceni in ugotovi ali gre za ogrožanje okolja ali ne, ter po potrebi izvede ukrepe za zaščito in preprečevanje onesnaženja okolja.

Če GRC ugotovi, da nevarna snov neposredno ne ogroža okolja, o svojih ugotovitvah obvesti ReCO in prepusti zadevo pristojnemu inšpektoratu.

2. Če nevarna snov ogroža okolje (izteka, je razsuta, zaudarja, ipd.), potem GRC izvede:

- dokončno identifikacijo nevarne snovi (če le ta ni mogoča, se pokliče pristojne strokovne službe),
- zavarovanje in preprečitev (nadaljnega) onesnaženja okolja,
- o svojih aktivnostih obvesti ReCO.

Nesreča v industriji

Ob veliki nesreči oz. v primeru, da je obseg nesreče prešel okvire podjetja, se vodenje in upravljanje izvaja v sodelovanju s poveljstvom GRC in poveljnikom CZ (če so potrebne dodatne sile in sredstva sistema ZRP OA).

OŠCZ poskrbi za pridobitev podatkov o vzrokih nesreče in če so izpolnjeni zakonski pogoji (namerna povzročitev ali povzročitev iz velike malomarnosti) terja povrnitev stroškov intervencije.

Intervencija ob neznani nevarni snovi

V primeru nesreče z neznano nevarno snovjo, mora vodja intervencije na podlagi zaznavnih znakov poskušati identificirati snov. Če to ni mogoče je potrebno aktivirati Zavod za zdravstveno varstvo Nova Gorica za izvedbo vzorčenja snovi. Če tudi to ni mogoče ali pa še vedno ni identifikacije nevarne snovi, vodja intervencije GRC o tem obvesti ReCO in zahteva pomoč državnih enot.

7.3. Finančna pooblastila

PCZ sme v primeru nesreče odrediti aktivnosti za zaščito, reševanje in pomoč v vrednosti in obsegu določenim **s pooblastilom župana, vendar do vrednosti, ki jih županu omogočajo občinski akti.** Za odobritev višjih sredstev je potrebno **soglasje občinskega sveta.** PCZ sme naročati aktivnosti za ZRP in zanje podpisovati račune, v kolikor si skladno s pooblastilom župana predhodno pridobi naročilnice (hranijo se v tajništvu Občine Ajdovščina, Cesta 5. maja 6/a).

Če je za uspešno in učinkovito izvedbo intervencije potrebno angažirati dodatne sile in sredstva, to odobri v skladu s svojimi pristojnostmi poveljnik CZ ali Župan.

Vodje intervencij odredijo aktivnosti, ki jih krijejo iz lastnih sredstev za izvajanje dejavnosti iz svoje pristojnosti.

7.4. Organizacija zvez

Pri operativnem vodenju aktivnosti za zaščito, reševanje in pomoč se uporabljajo naslednje vrste zvez:

- radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja ZARE,
- javno telefonsko omrežje (stacionarno in mobilno),
- informacijsko-komunikacijsko omrežje Internet,
- zveze radioamaterjev,
- kurirske zveze (enote ZRP).

Sistem radijskih zvez ZARE, ki ga uporabljajo organi vodenja in reševalne službe, temelji na uporabi določenega števila semidupleksnih kanalov preko repetitorja Trstelj ter vseh možnih simpleksnih kanalov.

Kanale za delo med uporabniki določi in dodeli ReCO. Uporabniki smejo uporabljati le tiste kanale, za katere so se dogovorili z ReCO, oziroma jim jih le-ta dodeli v primeru intervencije. V radijsko omrežje ZARE je vključen sistem enosmernega pozivanja oziroma tihega aktiviranja (pozivniki). Potrebno je zagotoviti, da se sporočila poslana na pozivnike operativnih gasilcev preusmerijo tudi na mobilne telefone.

Pri enotah in službah ter drugih organizacijah, ki sodelujejo na intervenciji in ne uporabljajo sistema zvez ZARE, usklajujejo komuniciranje njihovi vodje z mesta vodstva intervencije (praviloma preko vodje gasilske intervencije) ter preko ReCO. Vsaka sodelujoča služba uporablja svoj sistem zvez in imenike.

8. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1. Zaščitni ukrepi

Za primer nesreče z nevarno snovjo in drugih posledic, ki jih le-ta lahko povzroči, se načrtujejo naslednji zaščitni ukrepi:

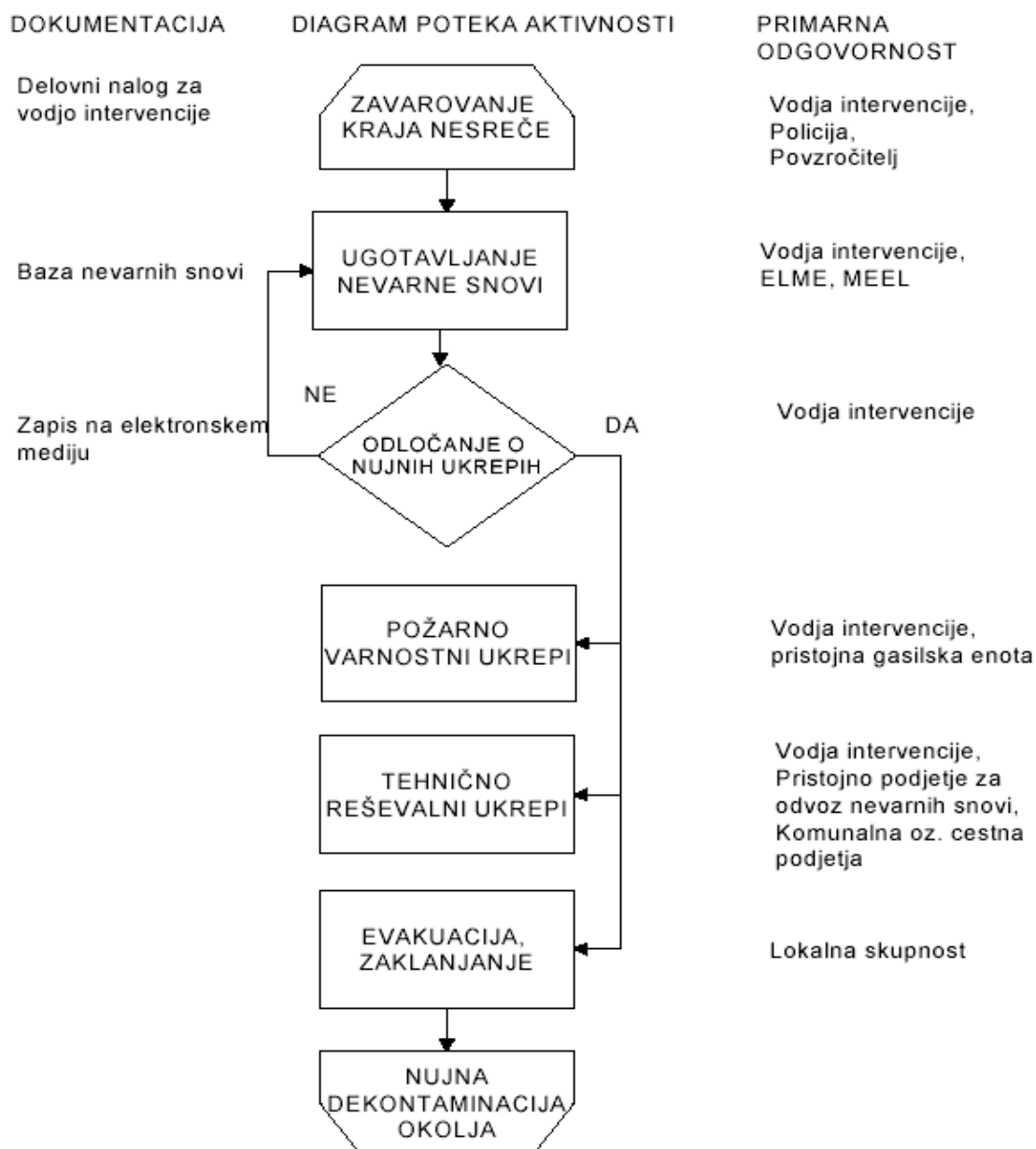
ZAŠČITNI UKREP	NALOGE	IZVAJALCI
Zavarovanje lokacije nesreče	Fizično zavarovanje	Vodja intervencije GRC
	Tehnično zavarovanje	Industrija (podjetja z nevarno snovjo)
	Prometno zavarovanje	Policija
	Zunanje zavarovanje lokacije nesreče	
Kemična zaščita	Zaščitni ukrepi v primerih različnih nevarnih snovi in RKB kontaminacije	GRC Enote CZ v primerih večjih nesreč z nevarno snovjo
	Presoja ogroženosti	Industrija (podjetja z nevarno snovjo)
	Jemanje vzorcev	Zavod za zdravstveno varstvo Nova Gorica
	Odrejanje zaščitnih in sanacijskih ukrepov	Inšpektorat v okviru ARSO MOP
	Terenske in nujne laboratorijske kemijske analize in preiskave	Državni laboratoriji
Umik in evakuacija	Umik zaposlenih v podjetju	Odgovorni za varnost pri delu v podjetju
	Evakuacija občanov	Po odredbi župana vodje intervencije in poveljnik CZ
Zaščita vodotokov in virov pitne vode	Zapiranje jaškov in dostopov do potencialno ogroženih območij	KSD
	Čiščenje kanalizacije	KSD
	Izklop vodovoda	KSD
	Oskrba s pitno vodo	KSD, GRC, PGD in enote ZRP
Posebni preventivni tehnični ukrepi	Vstop v stanovanje	Vodja intervencije in poveljnik CZ
	Odstranitev ovir, ki onemogočajo uspešno intervencijo	Vodja intervencije in poveljnik CZ
Transport začasno skladiščenje	Nalaganje in transport nevarne snovi	Izvajalec s koncesijo
Obveščanje javnosti	Vodja intervencije in poveljnik CZ v sodelovanju z OŠCZ	

P-14 Pregled lokacij zasilnih zbirališč

P-1 Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči z nevarno snovjo

P-15 Pregled objektov za začasno nastanitev in njihove zmogljivosti

UKREPANJE OB NESREČI Z NEVARNO SNOVJO
- nujni zaščitni ukrepi

8.1.1. Radiološka, kemična in biološka zaščita

Gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije na območju OA, ki v delovnem procesu uporabljajo, proizvajajo, prevažajo ali skladiščijo nevarne snovi oziroma kemikalije morajo načrtovati in izvajati obvezne varnostne ukrepe za preprečevanje večjih nesreč s kemikalijami in za zmanjšanje posledic teh nesreč za ljudi in okolje (zmanjšanje tveganja za okolje). Ravno tako morajo vzpostaviti in vzdrževati pripravljenost za ukrepanje, organizirati potrebne sile za reševanje in pomoč, zagotoviti obveščanje in alarmiranje delavcev in okoliškega prebivalstva o nevarnostih.

Praviloma identifikacijo, dozimetrijo in jemanje vzorcev na terenu izvajajo regijske enote za RKB zaščito ter državne enote. Po potrebi se za ugotavljanje nevarne snovi preko CORS zaprosi za pomoč mobilne ekološke laboratorije (ELME - ekološki laboratorij z mobilno enoto pri Inštitutu Jožef Štefan oziroma MEEL pri Zavodu za zdravstveno varstvo Maribor). Ravno tako se po potrebi preko CORS zaprosi za pomoč državna pogodbeni podjetja za odvoz nevarnih snovi.

Vse sile, ki intervenirajo na območju, pri katerem je možno da pride do nenadzorovanega uhajanja nevarnih snovi v okolje morajo imeti zagotovljeno osebno zaščitno opremo (zaščitne maske z ustreznimi filtri, izolirni dihalni aparati, gumijasti kombinezoni).

P-16 Pregled zaklonišč

P-17 Pregled ustanov za varstvo naravne in kulturne dediščine

P-18 Pregled območij, objektov in predmetov kulturne dediščine

8.2. Naloge zaščite, reševanja in pomoči

Ob nesrečah z nevarno snovjo se izvaja predvsem naslednje naloge zaščite, reševanja in pomoči:

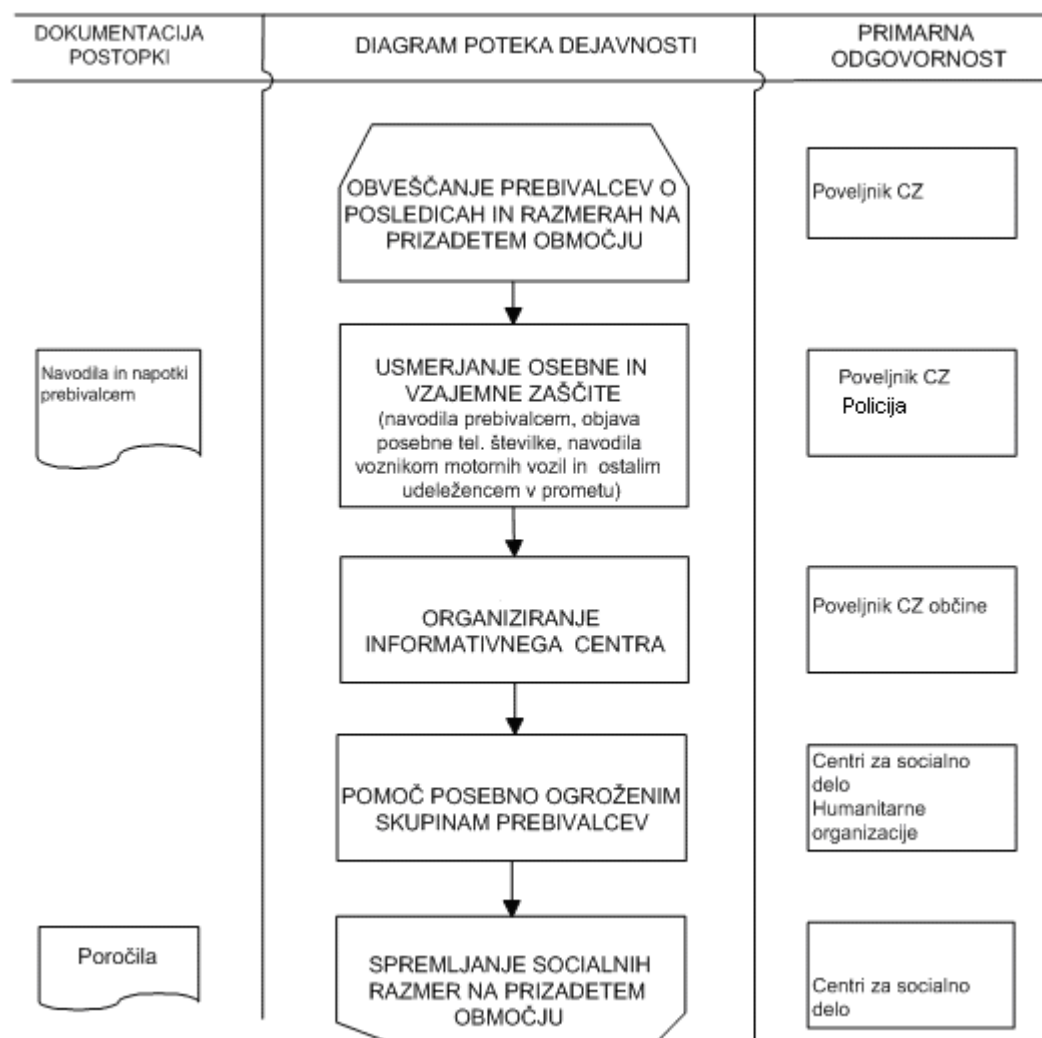
UKREP ZRP	NALOGE	IZVAJALCI
Reševanje ob nesrečah z nevarnimi snovmi	Ukrepanje v skladu s pravili stroke in ravnanjem ob nesrečah z nevarno snovjo	GRC
	Prečrpavanje	
Prva pomoč	PP prizadetim na območju nesreče	Služba NMP, ZD Ajdovščina, ekipe PP CZ Ajdovščina
	Prevoz ranjenih in poškodovanih do bolnišnice	
	PP obolelim in kontaminiranim osebam	
Urejanje prometa	Preusmerjanje cestnega prometa	Policija
	Organizacija prometa ob nesreči z nevarno snovjo	
	Urejanje dovoznih, odvoznih in obvoznih poti	KSD in Cestno podjetje Gorica
	Obveščanje javnosti o novem prometnem režimu	OŠCZ preko lokalnih sredstev obveščanja in na krajevno običajen način
Transport na začasno skladiščenje	Nalaganje in transport nevarnih snovi	Izvajalec s koncesijo
Intervencijska sanacija in odprava posledic nesreče	Vzpostavitev ponovne prevoznosti komunikacij	KSD in Cestno podjetje Gorica
	Dekontaminacija	Izvajalec s koncesijo
Dozimetrija, vzorčenja in meritve kontaminiranosti	Vzorčenje	Zavod za zdravstveno varstvo Nova Gorica, Regijske in državne RKB enote
	Terenske in laboratorijske preiskave	
Identifikacija mrtvih	Določiti posebno mesto za oskrbo, pokritje mrtvih, popis, vreče za pokop, organizacija pokopov	Zdravstvena reševalna služba in pogrebne službe
Odstranjevanje in pokopi kadavrov	Popis, uničenje in pokopi	Veterinarske organizacije

P-13 Pregled veterinarskih organizacij

P-19 Pregled objektov javne prehrane in njihove zmogljivosti

9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse ukrepe za preprečevanje in ublažitev posledic nesreče, ki je prizadela prebivalce, za zaščito njihovega zdravja in življenja ter varnost njihovega imetja.

9.1. Napotki za preprečevanje in blažitev posledic nesreč

Če nevarnost nesreče z nevarno snovjo in njene posledice lahko ogrozijo ljudi in živali, PCZ in OŠCZ pristopi k organiziranju, razvijanju in usmerjanju osebne in vzajemne zaščite. V ta namen lahko organizirajo ustrezno svetovalno službo, ki jo praviloma opravljajo prostovoljci, zlasti psihologi, sociologi, socialni delavci, zdravstveni delavci, strokovnjaki za zaščito in reševanje ter drugi.

P-1 Navodilo prebivalcem za ravnanje v primeru nesreče z nevarno snovjo

9.2. Rešitve za učinkovito osebno in vzajemno zaščito

OA skrbi za organiziranje, vzpodbujanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite na območju občine.

Občani morajo izvajati v okviru osebne in vzajemne zaščite naslednje aktivnosti:

- organizirati in izvajati ukrepe za osebno in vzajemno zaščito (samozaščito, samopomoč in vzajemno pomoč),
- vzdrževati objekte za zaščito pred vojnimi in drugimi nevarnostmi (zaklonišča, zaklonilnike in druge prostore),
- nabavljati sredstva in opremo za osebno in skupinsko zaščito ob nesrečah,
- izvajati ukrepe za zaščito, reševanje in pomoč.

10. OCENA ŠKODE IN ODPRAVA POSLEDIC

Škodo ob nesrečah ocenjujejo državne in regijske komisije za ocenjevanje škode. Ravno tako te komisije pripravljajo predloge za odpravo posledic nesreč. Škoda se oceni tako, da oškodovanci zberejo dokazila o škodi, ki so jo utrpeli zaradi nesreče in jo predložijo pristojni komisiji v oceno in potrditev. Ocenjevanje škode se začne na podlagi sklepa Uprave RS za zaščito in reševanje. Materialno škodo in druge posledice nesreč komisije ocenjujejo na podlagi predpisane metodologije. Ocenjevanje škode poteka v skladu z:

- Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur.l. RS, št. 51/06, 97/10);
- Zakonom o odpravi posledic naravnih nesreč (Ur.l. RS, št. 114/05, 90/07, 102/07, 40/12, 17/14(ZUJF));
- Uredbo o metodologiji za ocenjevanje škode (Ur.l. RS, št. 67/03, 79/04, 33/05, 81/06, 68/08).

Škodo lahko popišejo in ocenijo tudi občinske komisije za ocenjevanje škode, če jih za to pooblasti URSZR.

Zaradi morebitnih nevarnosti za okolje, oziroma ugotovitve kolikim prebivalcem je potrebno zagotoviti začasno prebivališče, je treba po zaključeni intervenciji, v kateri so bili poškodovani gradbeni objekti, čim prej ugotoviti stanje objektov. Ocenjevanje poškodovanosti in uporabnosti objektov zajema:

- pregled in ocenitev poškodovanosti gradbenih objektov,
- ocenitev njihove uporabnosti,
- priprava predloga nujnih gradbenih ukrepov.

Stroške sanacije in vzpostavitve v prejšnje stanje ter stroške odškodnin fizičnim in pravnim osebam je dolžan kriti povzročitelj ogroženosti ali nesreče, v kolikor je to povzročil namenoma ali iz velike malomarnosti.

Praviloma posledice nesreč na premoženju odpravlja lastnik le teh. Občina in država lahko za obnovo poškodovanega ali uničenega premoženja v zasebni lasti dodelijo sredstva upravičencem na podlagi ocene neposredne škode na stvareh. Sredstva za odpravo posledic nesreč se dodeljujejo brez obveznosti vračanja.

Odpravljanje posledic nesreč na območju občine vodi Župan. O uporabi občinskih sredstev za odpravljanje posledic nesreč odločata Župan oziroma Občinski svet skladno z predpisi o javnih financah.

Vlada RS vodi odpravljanje posledic velikih nesreč. O uporabi državnih sredstev za odpravljanje posledic velikih nesreč odloča Državni zbor RS.

P-23 Poročilo o nesreči z nevarno snovjo

11. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

Okrajšave, ki se uporabljajo v načrtu so:

CZ	Civilna zaščita
GRC	Gasilsko reševalni center
NS	Nevarna snov
OA	Občina Ajdovščina
OŠCZ	Občinski štab za Civilno zaščito
OKC PU	Operativno-komunikacijski center Policijske uprave
P	Priloge načrta
PCZ	Poveljnik civilne zaščite
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
ReCO	Regijski center za obveščanje
URSZR	Uprava RS za zaščito in reševanje
ZARE	Sistem radijskih zvez zaščite in reševanja
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč
ZU	Zaščitni ukrepi
ZVPNDN	Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami

12. DODATKI IN PRILOGE K NAČRTU

Dodatki in priloge k temu načrtu so:

- **P-1** Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesrečah z nevarno snovjo
- **P-2** Definicija nevarnih snovi
- **P-3** Označevanje nevarnih snovi
- **P-4** PIRS postopek
- **P-5** Seznam odgovornih oseb v OA
- **P-6** Seznam delavcev za ZRP v OA
- **P-7** Podatki o poveljniku CZ in njegovem namestniku
- **P-8** Seznam članov občinskega štaba CZ
- **P-9** Podatki o GRC in PGD
- **P-10** Seznam humanitarnih organizacij v OA
- **P-11** Pregled centrov za socialno delo
- **P-12** Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
- **P-13** Pregled veterinarskih organizacij
- **P-14** Pregled lokacij zasilnih bivališč
- **P-15** Pregled objektov za začasno nastanitev in njihove zmogljivosti
- **P-16** Pregled zaklonišč
- **P-17** Pregled ustanov za varstvo naravne in kulturne dediščine
- **P-18** Pregled območij, objektov in predmetov kulturne dediščine
- **P-19** Pregled objektov javne prehrane in njihovih zmogljivosti
- **P-20** Društva s področja ZRP
- **P-21** Gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki se vključujejo v sistem ZRP glede na dejavnost, ki jo opravljajo
- **P-22** Seznam lokalnih medijev
- **P-23** Poročilo o nesreči z nevarno snovjo
- **P-24** Uredba o preprečevanju večjih nesreč in zmanjševanju njihovih posledic
- **P-25** Program usposabljanj, urjenj in vaj
- **P-26** Navodilo za vzdrževanje in razdelitev načrta

Skupne priloge:

1. Načrt za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja v OA